СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ РІК XL Ч. 204. Джерзи Сіті, Н. Дж. четвер, 1 вересня 1932. VOL. XL. No. 204. Jersey City, N. J., Thursday, September 1, 1932. THREE CENTS.

ЕПОХАЛЬНИЙ ВИНАХІД УКРАЇНЦЯ

ІТАКА (Ню Йорк). — У Корнельскім університеті представлено підчас ґенеральної сесії „Інтернешенел Конґрес оф Джінетікс" досліди українського вченого, д-ра Т. Д. Лисенка з Одеси, з яких виходить, що можна садити з успіхом в краях з північним кліматом ростини, ярину і цвіти, які досі росли тільки в тропічних чи підтропічних краях.

Оті досліди представив конґресови д-р Н. І. Вавілов, директор інституту городництва в Ленінґраді. Конґрес узнав ті досліди епохальними.

ЗАЛОМЛЮЮТЬ РЯДИ ФАРМЕРСЬКИХ ПІКЕТЧИКІВ.

ДЕ МОЙН (Айова). — Шериф Келінґ з 30 помічниками порозганяв у ріжних місцях фармерських пікетчиків і перепустив вози фармерів, що везли до міст молоко, дріб, худобу і т. п. Притім арештовано 13 пікетчиків, з яких випущено тільки одного, бо тільки один спромігся на поруку.

Міло Ріно, голова Айовської Фармерської Юнії, яка розпчала страйк, каже, що ніяка сила не зломить фармерів, як не можна було зломити революції з 1776 року, як вона розгорілася.

ПОНАД 500 ОСІБ ПОЛЯГЛИ В ГОРОЖАНСЬКІЙ БОРОТЬБІ.

ҐВАЯКВІЛЬ (Еквадор). — Скінчилася боротьба між консервативними повстанцями і федеральною армією, вірною урядови. Зловлено провідника повстанців. В столиці, місті Квіто, запанував спокій. Але вулиці порожні, бо населення боїться виходити на місто, якого вулиці представляють дуже сумний образ, бо не тільки повно там розвалених домів, але всюди лежать трупи упавших у боротьбі. Досі нараховано понад 500 трупів, а ранених нараховують на тисячі.

ВОКЕР ЗАСЛАБ.

ОЛБАНІ. — Мейор Вокер не явився на дальшім переслуханню, яке переводить ґовернор Рузвелт. На днях помер його брат. Кажуть, що та смерть і двотижневе слідство потрясло його нерви так, що лікар заборонив йому виходити з хати. Та це мабуть не здержить ґовернора від дальшого слідства й видання оречення щодо того, чи Вокер має надалі остатись мейором.

СПЕЦІЯЛЬНА СЕСІЯ ЛЕҐІСЛЯТУРИ В СПРАВІ ДОПОМОГИ БЕЗРОБІТНИМ.

НЮ ЙОРК. — Ґовернор Рузвелт заявив, що скличе по виборах президента спеціяльну сесію леґіслятури нюйорського стейту, щоб дістати 30,000,000 для дальшої допомоги безробітним стейту.

НАРІКАЮТЬ НА АМЕРИКАНСЬКИХ ТУРИСТІВ, ЩО МЕНШЕ ПЮТЬ.

КВЕБЕК (Канада). — Провінція Квебек має перший раз за останніх 34 роки дефіцит, який виносить $584,784. Супроти того прийдеться наложити нові податки на алкоголні напитки і на їжу в ресторанах.

Кажуть, що дефіцит спричинило те, що американські туристи менше пють, і тому було з алкоголю менше доходу, а то на суму $1,500,000. Тому два роки мала провінція надвишку на суму $4,000,000. А останнього року продаж алкоголю зменшилася на 20%.

ВЖЕ ВПАВ СНІГ, АЛЕ ТІЛЬКИ В 4 СТЕЙТАХ.

ДЕНВЕР. — Ракі Мавнтенс уже покриті снігом у стейтах: Юта, Колоредо, Вайомінґ і Монтана. В північно-західній частині Колореда вже була сніговиця. Кажуть, що такого вчасного снігу вже давно не було.

ЗНАЙШОВ УБИВНИКА ПО 20 РОКАХ.

ГАРТФОРД (Конетикот). — Пітер Буйдос шукав 20 років Майка Ткача, вбивника його брата Андрія. Він слідкував за ним по ріжних містах, а вкінці дізнався, що він перебуває в Ню Бритен. Він повідомив про це поліцію і та зловила Ткача й віддала під суд. Буйдос каже, що сповнив свій обовязок, але не вимагає по 20 роках покарання Ткача, бо кара не приверне життя його братови.

ОБИДВІ ПАРТІЇ ЗА ПРОГИБІЦІЮ, АЛЕ ТІЛЬКИ В КЕНЗАС.

ТОПЕКА (Кензас). — У стейтових плятформах обидвох головних партій знаходиться уступ, який обстоює далі прогибіцію і є проти її знесення чи модифікації.

РІЧІ ЗАПОВІДАЄ ДЕМОКРАТИЧНУ ПОБІДУ.

НЮ ЙОРК. — Ґовернор Алберт Річі з Мериленд заявив, що возьме участь у виборчій кампанії і буде попирати Рузвелта та певний, що демократична партія осягне велику побіду.

МУРИНИ ПРОТИ РЕПУБЛИКАНЦІВ.

КЕНЗАС СІТИ. — Д-р Вилієм Дж. Томкінс, редактор „Ди Кензас Сіти Амерікен", найбільшої муринської газети, заповідає, що 80% муринських голосів упадуть на демократичний тікет. Він каже, що Мурини найбільше терплять через депресію, якої виною є в головній мірі республиканська адміністрація. А крім того Гувер є за виключення з републиканської партії на полудні провідників Муринів.

ВАЖНЕ ДЛЯ СОЮЗОВЦІВ З НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., І ОКОЛИЦІ!

Отсим повідомляється урядників і членів відділів У. Н. Союза в Ню Гейвен, Конн., і околиці, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

В СПРАВІ РЕФОРМИ ОБЕЗПЕЧЕННЯ І МАЙБУТНОСТИ У. Н. СОЮЗА

— відбудуться —

В СУБОТУ, ДНЯ 3-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

в годині 6-тій вечером

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ, 127 ПАРК УЛ. В НЮ ГЕЙВЕН, КОНН.

Реферували будуть: гол. фін. секретар **Роман Слободян** і редактор Свободи **д-р Лука Мишуга.**

Головна Канцелярія У. Н. Союза.

ЗАШИЛИ ПОРАНЕНЕ СЕРЦЕ.

Одинацять-літньому хлопцеви Датеймаєрови у Відні підчас полювання три шроти пробили були серце. Доктор Фельзенрайх, з віденського університету, зашив усі три рани й тепер хлопець видужує.

ДІДИЧІ ЗГОЛОСИЛИ НЕВИПЛАТНІСТЬ.

Дідичі плонського повіту (варшавське воєвідство) зібралися на нараду й з огляду не спадок цін рільничих продуктів ухвалили таке рішення:

„Здаючи собі справу з катастрофального положення, та гересвідчені, що першим нашим обовязком супроти вірителів і держави недопустити варстатів праці до упадку й дезорганізації, заявляємо категорично, що доки не буде приверена хочби незначна рівновага між коштами продукції та цінами збіжа, більші земельні власники плонського повіту не будуть абсолютно у змозі вивязатися зі своїх зобовязань на осінь ц. р. і не зможуть доконати ніяких сплат, ані заплатити процентів від банкових і приватних довгів".

Зачувати, що подібні заяви оголосять більші земельні власники інших повітів. А що на те міліони дрібних земельних власників, що на те нації селяни?

ЗА ЗНЕВАЖЕННЯ УРЯДОВОЇ ОСОБИ.

Перед апеляційним судом у Варшаві станув Станислав Марон, засуджений у перший інстанції на 4 роки тяжкої вязниці за те, що підчас відчитування присуду в іншій його справі вхопив зі стола судді тяжкий металевий хрест і кинув на прокуратора Цибульського. Апеляційний суд рішив, що наміру вбивства не ствердженo й, уневажнивши попередний присуд засудив Марона на 2 роки вязниці за чинне зневаження урядової особи та урядового місця.

ПОВІСИВСЯ НА ДРАБИНІ.

На подвірю дорогового відділу при залізничій стації в Стрию повісився на драбині 60-літній возьний, Олександер Заброцький. Причиною самогубства були невідрадне матеріяльне положення і родинні невгодини.

ЧОВНОМ ДОВКОЛА ЕВРОПИ.

До Констанци в Румунії прибув вітрильний човен з Бориславa, що 12. липня ц. р. вирушив Прутом зі Снятина на Дунай і Чорне море. Є це учні бориславської ґімназії Данилевич, Махницький і Падовський, з професором Яном Хоцеєм. З Констанци мають поплисти довкола Европи до Ґдині.

ВИВІЗ НАБІЛУ З КАНАДИ.

Найбільшим покупцем набілу в світі є Англія. Канада доставила їй у минулім році ледви осьму частину запотребування. Вартість набілу, який Англія спроваджує зза границі, виносить 126 міліонів фунтів стерлінґів. Минулого року Канада вислала туди 700,000 сотнарів сира. Масла вислала Канада туди 1931 р. 98,000 сотнарів. Беконів вислала Канада до Англії в 1925 році 125 міліонів фунтів, а торік лиш 5 міліонів фунтів. Браком вивозу канадійських беконів треба пояснити собі низьку ціну на свині в Канаді.

ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД МАЧУХОЮ.

Йосиф Яхів, господар у Передмістю, пов. Тернопіль, рішив оженитися вдруге. Це дуже не подобалося його 12-літньому синови Михасеви, який загрозив, що як батько оженитьcя, він відбере собі життя. Однак батько на це не зважав і найблищої неділі мало відбутися весілля. Тимчасом Михась добув гранату, яку знайшов з часів війни, і спричинив експльозію, думаючи, що напевно згине. Ґраната вибухла, але тільки його покалічила. Тяжко раненого відставили до тернопільського шпиталю.

ПОВІТ ЗАСИПАНИЙ ГРОМАМИ.

Над луківським повітом перетягнула страшна громовиця. В селі Вулька Заставська ґрім ударив у стодолу й убив селянина Антона Косця. В Ґрон(з)ії ґрім ударив в осьмеро дітей, з яких одно згинуло на місці, а семеро тяжко поразило. На дорозі до села Здари ґрім убив 18-літню дівчину. В Куявах ґрім ударив у стирту збіжа, при якій працювали 7 робітників. Два з них згинули, а решту поразило. Страшна буря зі зливою наробила великої шкоди в садах.

СКРИТОВБИВСТВО.

На полі коло Ямниці, пов. Станиславів, хтось стрілив дівчині до 28-літнього господаря, Дмитра Іваночка, що віз збіже. Поцілений у голову та в рот, Іваночко перевернувся на снопи й держачи в руках поводи, приїхав мертвий до дому. Поліція шукає скритовбивника.

ЗА КРАДІЖ ЛІХТАРКИ.

Перед карним судом у Львові станув Мирон Збожний, 28-літній зарібник із Сокаля. В грудні м. р. він украв електричну ліхтарку на шкоду Маґди Дидон. Признався до вини і боронився сам. Його засудили на півтора року вязниці, за гостреної темниці.

СВАВОЛЯ ПОЛЬСЬКОЇ ВОЯЧНІ.

Перед кількома днями приїхали до Побережа зі Станиславова улани з 6-го полку уланів каньовських і забрали у деяких господарів сіно та накосили власновільно деяким сіножать, не запитавши навіть за дозвіл. Опісля списали усе, що забрали, на свистку паперу й домагалися від війта, щоби щей потвердив їх реквірунок. Коли війт не хотів потвердити того паперу, улани віділали, не заплатившi ні сотика.

„СТШЕЛЬЦИ" НА ЗАБАВІ.

Дня 26 червня ц. р. влаштувала читальня „Просвіти" в Чагарах, пов. Збараж, вечерниці, з яких дохід мав піти на будову місцевого Народнього Дому. І все булоб гарно, якби не те, що забавовий комітет запросив на забаву „стшельців", відомих на тутешньому ґрунті з численних авантур та нападів на безборонне українське населення. Зрозуміло, що вся свідома молодь, частина якої прибула навіть з далеких 10—15 км. віддалених сіл, опустила забавову салю, коли в ній появилися умундуровані „стшельци"; з ними бавилися комітетові і їх поплечники.

ЖАЛЬ ВАГИ НЕ МАЄ.

П. Сухий у Сухівцях, повіт Збараж, кохався вже від ранніх літ в Стефі Дицюк, молоденькій дівчині з того села. Та не знайшов в ній тієї вірности й глибини любови, якою сам її дарив до самовідречення надіяв. В своїм горю стрінувся припадково з знаним уже П. Біловусом, співгромадянином свого села, якого жінка також не дотримувала йому вірности. Поділилися своїм горем і постановили зійти зі світа, застрілившi передтим своїх невірних жінок. В неділю, 31 липня ц. р., роздобувши обріза (карабінка), увійшли на подвіря С. Дицюк, яку стрінули в моменті, як ішла доїти корови. П. Сухий цільним вистрілом в серце поклав її трупом на місці. Але на вид крови переляк обгорнув обох замаховців; вони вибігли на дорогу, сіли на стрічну фіру і заїхали аж до Шилів (10 км.), де їх арештувала поліція. Оба станутъ перед наглим судом.

КОРАБЛЕМ З КИЄВА ДО ОДЕСИ.

Внаслідок збудування величезної греблі „Дніпрельстану" між Дніпропетровськом і Запоріжжям на Україні стала доступною для кораблів і ця частина Дніпра. Тому, що гребля „Дніпрельстану" піднесла рівень води Дніпра на 37 метрів, парові кораблі (максимальної поемности 18 тисяч тон), що пливуть з Києва, перепливають на „Дніпрельстані" через низку шлюз і плинуть дальше до устя Дніпра, а звідти до одеської пристані.

САМОМУ НЕ МОЖНА БУДЕ ГОЛИТИСЯ.

Професійні організації стрижіїв у Чехословаччині переслали до міністерства фінансів домагання, щоби міністерство оподатковувало кожного власника бритви, без огляду на те, чи бритва є краєвого чи закордонного виробу. Свої домагання оправдують чехословацькі стрижії своїм важким положенням. Причиною їхніх матеріяльних труднощів є в першу чергу промисл бритв, який відбирає їм клієнтело. Податок від кожної бритви мав би виносити дві

ПОВСТАННЯ УКРАЇНЦІВ НА ПОЛІССЮ ПІД ПОЛЬЩЕЮ

ПОЛЬЩА ЖОРСТОКОЮ РОЗПРАВОЮ ВГАМУВАЛА ПОВСТАННЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Польська влада старалася затримати в секреті відомости про повстання українських селян на Поліссю. Українське селянство, що жиє на Поліссю збитою масою з центром у Камінь-Каширську, та далі здовж радянсько-польського кордону, відмовилося платити податки польській державі й розпочало активні виступи проти польської влади й польського панування на тих землях. Місцями вибухли отверті бунти проти польської влади, які поліція при помочі війська ледви вгамувала, позаганявши повстанців у ліси, а декого на радянську територію.

По неточним відомостям виходить, що двох поліцаїв убито, а 20 лідерів повстання арештовано. Тепер поліція й військо переводять „пацифікацію" українського населення на Поліссю. Відомости не подають, скільки повстанців убито та ранено, бо влада старається всіми силами закрити перед світом це повстання, яке творить один непереривний ланцюх українських повстань у Галичині та на інших землях, що знаходяться під Польщею.

Українські соймові посли піднесуть перед варшавським соймом, а також перед Лігою Націй справу жорстокого вгамування повстання на Поліссю. Ще в памяти всього світа жорстока польська пацифікація Галичини в 1930 році, що сколихнула всім світом, а також зовсім недавне кріваве вгамування повстання в ліському повіті, де селянство відмовилося робити панщину, а тепер знову прийшли відомости з іншого кінця української землі під Польщею.

ВЖЕ Й ЗА КАВУНИ ПОСИЛАЮТЬ НА КАТОРГУ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Сюди доходять відомости про те, що в радянській Росії, а зокрема на Україні, радянська влада все збільшує свій терор проти селянства, стараючись видерти в нього якнайбільше збіжа та інших сільсько-господарських продуктів. Наприклад, на Донеччині 10 селянок засуджено на каторжні роботи, кожду на два роки, за те, що вони зірвали на баштані кілька кавунів без дозволу большевицької влади. Газета „Правда" подає, що розстріляно одну селянку за те, що вона „вкрала" кілька снопів жита з поля, яке колись належало її чоловікови, а тепер насильно забране для колхоза.

На терор радянської влади населення відповідає саботажем при збиранню врожаю та нищенням посівів і реманенту. Місцями селяни палять збіже на пні, щоб не було біля чого робити комуністичної панщини.

РАЙХСТАҐ ВІДКРИТО СПОКІЙНО.

БЕРЛІН (Німеччина). — При гробовій тишині всіх послів райхстаґу, крім комуністів, Кляра Цеткін виголосила свою комуністичну промову при відкриттю райхстаґу. Вона, як найстарша віком, згідно з реґуляміном, відкрила новий райхстаґ. У своїй промові вона домагалася негайного усунення уряду фон Папена та президента Гінденбурга за нарушення ними конституції. Та ніхто не зареаґував на її промову, яку вона привезла з собою з Москви, де перебувала кілька місяців, тяжко хворіючи.

Перше засідання пройшло надсподівано спокійно. Предсідником парляменту вибрано найближчого помічника Гітлера, Германа Ґерінґа, а його заступниками представників від націоналістів, центристів та баварської народньої партії. Після того парлямент зробив собі вакації на тиждень.

Новий предсідник райхстаґу піде до Гінденбурґа й буде просити його, щоб він не розвязував парляменту, а дав йому можність працювати. Очевидно, на це Гінденбурґ згодиться лише при умові, що парлямент буде толерувати уряд фон Папена, який президент уцілости підтримує. Фон Папен уже має в руках президентський наказ про розвязання парляменту, що він може зробити кождої хвилини, щоб не допустити до висловлення недовіря його урядови.

ЯПОНІЯ ЗНОВУ ПОСИЛАЄ ЕСКАДРУ ДО ШАНҐАЮ.

ШАНҐАЙ (Китай). Японія післала до Шанґаю знову цілу свою третю ескадру. Разом з тим на беріг висадять іще 600 моряків морської піхоти. Тепер у Шанґаю вже є 1,900 морських піхотинців. Свої міри Японія пояснює необхідністю охоронити життя й майно своїх підданих, які мешкають у Шанґаю. Нова хвиля аґітації проти Японії робить ситуацію в Китаю непевною.

Китайський уряд числиться вже з фактом, що Японія признала незалежність Манджурії, а тому з цього Китай буде робити відповідні висновки. Мабуть скоро буде проголошена блокада зі сторони Китаю. Тимчасом сторонники приналежности Манджурії до Китаю все збільшують активність своїх повстань проти уряду Манджурії та японської окупації.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 110 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ КОРИСТАЮТЬ ІЗ ДОБУТИХ ПРАВ.

Меріон Клайд Мек Керол, одна з редакторок жіночого відділу часопису „Ню Йорк Івнінґ Пост", приходить до переконання, що жінки не користають у політичнім життю з тих прав, за які недавно так дуже боролися. Вона пригадує, як завзято боролися суфражистки, щоби добитися для жінок права голосування. І скільки то надій не покладали феміністки на жіноцтво, допущене до участи в публичнім життю. Вони заповідали малощо не утопію, рай на землі, як тільки жінка матиме змогу вибивати своє тавро на розвою політичного життя в громаді, повіті, стейті й державі.

Та дійсність виказує, що жіноцтво, добившися своїх прав, з них не дуже то користає й тому не відграє і досі великої ролі в політичнім життю, яким воно, на думку місс Мек Керол, не цікавиться, тому, що його не розуміє.

І от, виходячи з того заключення, місс Мек Керол взиває жіноцтво використати теперішні вибори до переоцінки свого пасивного відношення до громадського життя. Вона каже, що громадське життя дає тим, котрі беруть в нім участь, велике задоволення. І жіноцтво почувалось би далеко більше задоволеним, коли би брало в тім життю активну участь.

Кожда праця є тим приємнішою і цікавішою, чим більше її опановуємо, чим краще на ній розуміємося. Тому і до політичної праці треба доброго підготування. Але головна річ, щоби зачати її виконувати. Бо коли побореться перші трудноці й першу знеохоту, то вже потім громадська праця дає стільки задоволення, що вже сама держить при собі тих, котрі їй віддаються.

Місс Мек Керол радить жінкам допомагати при переведенню виборчих кампаній. І зачинати свою політичну карієру хочби від того, щоб адресувати коверти по ріжних виборчих кватирах. А вона певна, що навіть та праця буде в багатьох жінок початком зацікавлення політичним життям.

Оті поради можна пристосувати цілком добре й до інших ділянок громадського життя. Їх можна приноровити і до нашого життя в Америці й до української жінки як тої, що повинна брати активну участь у громадськім життю, хочби на те, щоби мати більше задоволення з життя.

ДОПОЛАВОРО — ІТАЛІЙСЬКА ПРОСВІТА

Живемо в часах, коли щоденне життя майже кожної людини поділяється на три рівні частини: вісім годин праці (згідно з вашинґтонською конвенцією, яку, що правда, не всі держави ратифікували), вісім годин сну, або, інакше кажучи, відпочинку фізичного, відпочинку тіла, й вісім годин розваги чи відпочинку інтелектуального.

Італійське Дополаворо, котре на нашій мові означає: — „Після праці" — має на увазі саме ці останні вісім годин. Людина може розважитися по ріжному: може взяти гарну книжку й, єднаючи приємне з пожиточним, дечого навчитися, дещо пізнати, піднестися над щоденним життям і, слідуючи за автором, побувати в далеких країнах, в незнаних світах; може піти в кінематоґраф чи в театр; може піти на танці; може засісти з приятелями за карти й провести всі ті вісім годин, а то ще й деякі з тих, що призначені для сну, в хмарах тютюнового диму, який отроює орґанізм: або може піти десь напитися, руйнуючи своє здоровля й хатній спокій, — а то й здоровля своїх нащадків.

Фашистівський уряд, який дивиться на кожного громадянина як на частину великого національного орґанізму, не міг, розуміється, відноситися байдуже до того, як той громадянин уживає свій час, — бо чим більше підупадає той громадянин, тим хворіший стає ввесь орґанізм держави; й чим більше підноситься в моральному чи фізичному здоровлі громадянин, тим здоровішим є й національний орґанізм. Тому фашистівський уряд відразу почав піклуватися тим, щоби громадяни уживали свій вільний від роботи час з користю для себе й для суспільства. Для цієї мети зорґанізував в 1825 р. велику державну орґанізацію **Дополаворо.**

Дополаворо має піклуватися фізичним й моральним вихованням робітників праці фізичної та інтелектуальної. Для того воно отримує від держави відповідні засоби, влаштовує бібліотеки, школи, екскурсії, спортові орґанізації, театральні вистави і т. д. Нема галузі людської діяльности, яка не знаходилаб у Дополаворо свого пристосування.

При кожній великій фабриці чи якій великій інституції (міністерство тощо) є своя орґанізація Дополаворо, що обєднує всіх тих, хто працює в тій інституції. Вступ до Дополаворо є вільний. Хто хоче, вступає в його члени, (за відповідну членську вкладку), хто не може, ніхто його не силує. Члени Дополавора мають за те державну допомогу, що виявляється в знижках на залізницях в театрах, кіноматоґрафах; є вони заасекуровані державою на випадок можливих нещасть підчас ріжних спортових вправ, екскурсій в гори тощо. Серед членів Дополаворо панує певна рівність в усіх правах. Директор якоїсь інституції трактований нічим не краще від найостаннішого урядовця чи служки. Всі приналежні до Дополаворо мають членську картку. Ця членська карта є для всіх однакова, без ніяких привілеїв для тої чи іншої катеґорії — комерсант чи селянин, бюрократ чи замітач вулиць; лікар чи носій на двірці — всіх допускається до Дополаворо з однаково щирою радістю, — **досить лише вміти себе чемно поводити й відчувати до члена іншої катеґорії не клясову ненависть, але національну солідарність.**

На першому місці стоять, розуміється, спортові орґанізації. Але з них виключається всякий дух професіоналізму й значить заробітку колективного чи індивідуального. **Спорт розуміється лише як добра розвага, що зміцнює тіло й бадьорить дух, скеровує й дисциплінує енерґію, навчаючи пристосовувати її до колективних цілей, і тому розвиває почуття відповідальности.**

Поряд зі спортом велике місце займають орґанізації, присвячені артистичному вихованню та професіональному вдосконаленню; влаштовується безконечна сила всяких конференцій, екскурсій по музеях і ґалеріях, уряджуються вечірні курси по всіх спеціяльностях.

Велику увагу присвячується дітям і жінкам. Для дітей що року влаштовуються на морі діточі кольонії під наглядом фершалок і одного-двох лікарів; для жінок — курси нагляду за дітьми, курси крою, курси куховарення, курси хатньої економії, городництва й т. д. По селеах Дополаворо намагається дати селянам всі ті корисні розваги, що могли би притупити їх потяг до міста себто радіо-концерти кіноматограф, спортові вправи тощо... З 7,249 сіл і містечок, що нараховує в собі Італія, вже більш як шість тисяч мають своє Дополаворо, де під проводом вчителів чи інших інтелігентів провадиться широка освітна й виховавча діяльність. Щоби виказати, як росте Дополаворо, ось кілька чисел: в 1926 році вписаних до Дополаворо було 240,584 осіб і то головно урядовців по містах. А в 1931 р. дополавористів було вже 1,772,085; до липня 1932 ця кількість зросла ще на 100 тисяч, і, як думають, в початку 1933 року вона перейде за два міліони, причому більшість складають тепер вже не інтеліґенти, як зпочатку, а робітники й селяни, які в минулому році перейшли 70%.

Всі чужинецькі спостерігачі італійського життя знаходять, що Дополаворро є одною з найцікавіших та ориґінальніших установ фашистівського режиму, що воно відбуває кольосальну роботу за для піднесення морального й інтелектуального рівня свого народу. **А я згадую про нашу „Просвіту", яка не має за собою ніякої урядової підтримки, навпаки, зазнає всяких урядових переслідувань, і думаю про ґеній нашого селянського народу, що напомацьки, в біді й темряві, самотужки, ще яких пятьдесять років тому, почав іти тим шляхом, яким пішла тепер фашистівська Італія.** Певно, що не можна навіть порівняти розмірів тої роботи, що провадить наша „Просвіта" й італійське „Дополаворо", але — **колиб у нас** була своя держава, чи не нам би належала честь витворення тої установи, яку тепер так подивляють чужинці?! **Бо принціпи італійського „Дополаворо" ми знаходимо віддавна в нашій „Просвіті", що все мала на меті піднесення нашого люду на можливо вищий культурний рівень, що все мала на меті культурими установами відтягнути його від шинку, від пиянства, й відкрити йому легку дорогу до ширшого світу...**

Але лише в вільній великій державі є можлива така робота в тих розмірах, що ми знаходимо в Італії. Поки не матимемо нашої держави, народ наш все буде пасти задніх... Італія дає добрий приклад.

Евген Онацький.

Кождий сотик, кождий датої
Нашій „Рідній Школі" в дар
Це майбутнього завдаток.
Це на ворога удар.
Рідна Школа — наша зброя.
Рідна Школа — це наш щит,
В Рідній Школі — міць героя.
Що неволю повалить.

Ювилейний рік 50-ліття „Рідної Школи" використаймо для закріплення дотеперішних її досягнень. Даймо їй тверду основу на будуче півстоліття.

Національним Ідеалом українського народу перейметься дитина в Старому Краю тільки в „Риній Щколі" Тому піддержім завзято її змагання в її другому пів-століттї!

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МЕНВІЛ, Р. АЙ. Тов. ім. М. Драгоманова, від. 181, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеться в суботу, 3 вересня, в годині 5 пополудни. Проситься членів прийти на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Юрій Ясінчук, предс.; П. Гричух, кас.; М. Савка, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 3 вересня, в годині 7.30 вевечір, під ч. 435 Мейн ул. Проситься всіх членів прибути на час. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. На підставі ухвали, члени котрі довгують два місяці, коли третого місяця не прийдуть на мітінг і не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — І. Гаврилович, предс, І. Ничка, кас.; Ів. Ількович, секр.

Гріш, що даш на рідні школи,
Не пропащий гріш ніколи.
Вернеться, зросте він згодом
В міліони між народом.
А віддасть його Вкраїні
Молоде те покоління,
Що у рідній вчилось школі
Добувати долі-волі.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРІ МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ":

	цнт.
Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука	40
Друга Книжечка (Читанка для II. кляси), М. Матвійчука	45
Трета Книжечка (Читанка для III. кляси), М. Матвійчука	60
Четверта Книжечка (Читанка для IV кляси), М. Матвійчука	75
Коротка Історія України, І. Крипякевича	50
Мала Історія України, І. Крипякевича	15
Початкова Географія, з багатьома малюнками і картою, написав Степан Рудницький	75
Малий Катехизм християнсько-католицької релігії, уложив о. Іван Рудович	35
Біблійна Історія, старого і нового завіта, о. д-ра Ярослава Левицького	85
Шкільний Співанник, Ф. Колесси	75

КНИЖКИ ДЛЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СЛОВІ Й ПИСЬМІ,

Правописні Вправи, нап. Кость Кисілевський, стор. 40	40
Граматичні Вправи для вищих кляс всенароднiх шкіл, І. частина 47 сторін; II. частина 62 стор.! III. частина 60 сторін.	1.00
Граматичні Вправи для вищих кляс всенародніх шкіл, а нижчих кляс середніх і фахових шкіл та самонавчання, на підставі граматики української мови д-ра Василя Сімовича владив Омелян Попович, сторін 96.	65
Методика устного і письменного стилю для всіх шкіл. Збірка практичних задач Богдана Заклинського.	75
Методика правописних і словесних справ з додатками: диктати, зразки говірок, спис висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання д-ра Костя Кисілевського	65
Методичний Підручник до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука	75

Замовлення разом з належитістю слати на адресу:

"SVOBODA"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НА ТАТАРСЬКІМ ШЛЯХУ.

(15)

— Запривода скинув очима на вихід з шатра, даючи тим Асланґулі пізнати, що хоче з цим розмовитися поза плечима Ярновича.

— Піду розглянутися по улусі, — Асланґула сказав і вийшов.

По хвили прийшли два Татари, несучи казан, сухі патики, воду і чвертку барана. Запривода розпалив огонь і на вогни поставив казан з мясом.

— Докидайте потрохи патиків, я піду подивитися, як приміщені наші коні, — Запривода скказав до Яриновича і вийшов.

— То не добре, що дівчина Булаєви так дуже подобалася, — Асланґула сказав, коли Запривода приступив до нього.

— Воно зле і добре, відповів Запривода. — В першій хвили добре, бо завість доражджує йому помагати нам, щоби Аділь втратив дівчину. Аж пізніше, коли ми дівчину вже відберемо від Аділя, буде клопіт з Булаєм, бо він схоче дівчину забрати для себе. Коли вже знаємо його наміри, то зможемо вигадати спосіб, як оборонитися. Проти Аділя він поможе нам. Се вже цілком певне. Тепер треба би лиш виміркувати, яким способом він загадав дівчину відоймити від нас. Він може сам ще не знає як. Я гадаю, що він в ночи обдумає свій плян. Завтра треба буде тягнути його за язик. Коби тільки сам Ярнович не попсував своєю нетерпеливістю!

— Треба буде пильнувати, щоби він як найменше балакав з Татарином... Якби після якої моєї балачки з Булаєм Татарин хотів балакати з вами, то ви не йдіть до нього поти, поки я не розкажу вам моєї балачки з ним. Таксамо після вашої розмови з ним, я поти не піду до нього, поки від вас не почую, що ви з ним балакали.

Оба вернулися до шатра, бо потерпали, що нетерпеливий Ярнович вийде і зробить якусь незручність. Повечеряли і лягли спати. На другий день рано стали перекидати річи, які Ярнович віз на дарунки для татарських достойників. Довго перекидали, бо не могли рішитися, що вибрати для Булая. На такого півдикуна якесь дешевеньке дрантя готово би зробити більше враження, і більше втішити його, ніж велика дорогоцінність. Вибрали ріжні дрібнички, великий янтар до цибуха і недорогий, та зате незвичайний годинник. На годиннику стояв хлоп з бабою. Обоє кивалися до себе, неначе розмовляли. Години сей годинник вибивав так, що баба била хлопа по писку. В годині першій вдаряла раз, у дванацятій дванацять. Ледви скінчили вибирати, прийшов Татарин і сказав, що Булай-беґ просить до себе батька дівчини і його перекладача. Пішли.

Великий янтар зробив на Татарині добре враження. Він зараз застромив на цибух і приклав до уст. Дешевший годинник втішив його як дитину. Коли Ярнович підкрутив на годину осьму і баба стала хлопа бити, то Татарин, забувши за свою повагу, аж скочив на рівні ноги і витріщивши очи, дивився на ту операцію.

— Ще раз! — крикнув, коли баба перестала бити.

Ярнович накрутив на годину одинацяту. Хлоп дістав одинацять разів по пиці.

— Навчи мене, як се робити.

Ярнович навчив. Коли баба вже дванацятий раз вдарила, Татарин такий був щасливий, що, якби йому не було соромно, то був би Ярновича обійняв за шию і вицілував. Він лише промовив:

— Твоя донька дуже втішилась би, як би була тут і мала таке чудо. То добре, що ти сего годинника не завезеш до Аділя.

Ярнович не зрозумів сего натяку. Запривода знав, що таке у Татарина на умі.

— Позволиш мені відійти до Аділя? — Ярнович спитав.

— Чомуж би не позволив?

— То прикажи зараз віддати нам коні.

— Зараз? Та чого так скоро? Ми ще мусимо обміркувати, як твою доню вихопити з кіґтів того Аділя. Доброхіть він її не віддасть.

— Всеж таки годиться пробувати по доброму. Аж коли покажеться, що так годі, треба буде вигадати щось інше.

— Найліпше те інше вигадати зараз, щоби той другий спосіб зараз був під рукою. Всяку підготовну роботу до другого способу треба зробити зараз, щоби потому, як на нього прийде час, не було запізно. Найліпше буде, як ти сам не будеш робити ніяких плянів, полищаючи їх і їх виконання другим. Ти батькс, отже не годен судити, що в сій справі добре, що зле. Ти готов усю роботу попсувати. Здайся на твоїх помічників, до котрих і я пристаю.

Звернувшися до Заприводи, Булай спитав:

— Чи не добра моя рада?

Запривода не міг заперечити, бо рада справді була добра. Лише те не було добре, що Булай накидався на помічника. Запривода не міг йому сказати сего, отже відповів:

— Ми все кажемо йому, щоби сам не робив нічого, бо лише попсує. Як ти йому поможеш, то він свою дитину певно дістане.

— Відбере від грабіжника і доньки не лишить йому проти своєї і її волі, — додав Булай. — Очевидно, батько не задержить доньки у себе на віки, бо чейже з нею не ожениться. Кождий батько дівки, як прийде її час, дає дитину з хати.

— Про се ще пора балакати, — сказав Ярнович.

— Очевидно, що ще пора, бо дівка ще в Аділя. Вперед треба відобрати її... Я чув, що Аділь привів з собою якогось з вашої віри. Кажуть, що спіймав його по дорозі, вертаючися з походу на Україну. То якийсь дуже великий ворог цілої нашої орди. Його будуть судити всі старшини нашого бейлика.

— Хто би то міг бути? — спитав Запривода.

— То якийсь козак, що переймав очаківську орду, як верталася з України. Відбив від неї всю добичу, всю худобу, ввесь ясир. В сім поході була також частина нашої орди. Вона втратила всю свою добичу.

Балакаючи, Татарин держав у руці годинник і призирався йому. Користаючи з того, що, занятий годинником, Булай не дивився на них, Запривода глянув на Ярновича, поклавши на устах палець. Се був знак, щоби Ярнович не признався до знакомства з Кордишем.

— Я хотів би з тобою перебалакати плян, який мені прийшов до голови, щоби від Аділя видобути доньку сего шляхтича, — Булай говорив далі. — Як я вже казав, такий плян треба робити без участи батька. Йому тільки скажеться, що робимо.

— Чи приказуєш йому вийти відси? — спитав Запривода.

— Ні! Пізніше приключу тебе до себе. Часу маємо досить... З вами є ще хтось третій. Мені казали, що якийсь Вірменин.

— То справді Вірменин. Ярнович наймив його, щоби вишукав і викупив його доньку. Вже коли Вірменин згодився виїхати, шляхтич погадав собі, що в посідання дитини прийде скорше, як він сам також поїде. Я до обох причепився аж в Очакові, бо й мені була одна дорога. Я довгі літа жив в улусі небіжчика Мамбет-бея.

— Я того Вірменина ще не бачив. Ви можете відійти. Перекажи Вірменинови, що я хочу з ним балакати.

Оба відійшли і до Булая вислали Вірменина. Очевидно, Запривода переповів йому розмову з Татарином. Булай недвозначно показав, що хоче Ярновичеви помогти тільки на те, щоби дівчину відобрати від Аділя для себе. До годинника ще хоче мати живий додатск. Знаючи се, Асланґула вже знав, як з Татарином балакати.

— Ти великий приятель того шляхтича, що аж сюди приїхв за своєю донькою? — Булай спитав, коли Вірменин прийшов і поклонився так низько, що чолом майже до землі вдарив.

— Великий приятель?! — Вірменин спитав, неначе дуже здивований. — Приятель? І то аж великий? А то з якої причини?

— Ти таку велику дорогу зробив на те, щоби увільнити його дитину...

— Зробив, та не з приязни. Я сюди приїхав, щоби добре заробити. Як я його приятель, то лиш приятель за гроші. Поза гріш моя приязнь не йде ні на волос.

— Ти знаєш ту його доньку?

— Я її на очи не бачив. Я тільки чув те, що люди балакають про її красу.

— Як ти не бачив її, то ти ще не годен уявити собі, як виглядає гарна дівка.

— Я вже не одну гарну купив, не одну перепродав. Через мої руки пройшла не одна, що тепер в гаремі самого падишаха...

— Така, як та в Аділя, через твої руки ще не пройшла... Що той шляхтич про мене думає?

— Що він думає про тебе, не скажу, бо він дуже мовчаливий. Все лиш думає про свою доньку. Тільки вийшовши відси сказав, що у тебе дуже добре серце.

— Як він знає, що у мене добре серце, то повинен також знати, що у мене буде добре кождій такій жінці, яку я люблю... Комусь він мусить дати її, бо не схоче, щоби вона в його хаті ввесь вік свій дівувала. Як би її дав мені, то знав би, що його дитина має мужа з добрим серцем.

(Далі буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ХОРОБА НА ТИТУЛУВАННЯ.

Дивна річ. Жиємо в країні демократії, в країні, де найменшу ролю грає формальне походження людини з тої, чи іншої кляси, а також дуже незначну ролю грають ріжні „посвідчення", „документи", „свідоцтва" й т. п. Цеж усе лише зовнішні ознаки того, що певна людина має таку, чи іншу підготовку, вивучку й т. п. Але це ще не означає внутрішньої вартости людини; це ще не каже, що людина, маючи певне звання, титул, документ, свідоцтво й т. п., виправдує те, що звязане з цими зовнішніми ознаками.

Важне не те, як людина називається, який вона титул має, що вона говорить про себе, але те, що вона робить, і як робить. Дійсна вартість людини виявляється в роботі, в практичному розвязанню певних проблєм, а не в тому, який титул вона має. Та, на жаль, наша еміграція в Америці дуже любується в ріжних „високих титулах та званнях", які багатьом навіть не властиві ні по їх шкільному вихованню, ні по їх практичній праці, чи посіданню певних становищ і т. п.

На кождому кроці стрічаємо „професорів співу", „професорів музики", „шкільних професорів", ріжних „докторів", „офіцирів армії", „епископів", „вері реверендів" і просто „реверендів", „журналістів", „редакторів", „адвокатів" і т. п. Колиб зібрати серед нашої еміграції всіх з такими титулами та званнями, то аж дивно здавалосяб, як багато українська еміграція має серед себе людей з високими кваліфікаціями. Тоді здавалосяб, що дійсно не можна нарікати на те, що ми „не маємо інтелігенції". Її аж забагато.

Та можна булоб сказати про такі самозванчі „титуловані особи", що нехай вони собі пишаються своїми „високими званнями", бо — як кажуть наші люди — чим би дитина не тішилася, щоб лише не плакала. Але біда в тому, що ми жиємо між чужими людьми. Часто таким „титулованим" особам доводиться навіть „репрезентувати" українську націю, бо на жаль, зважаючи на них, чужинці судять українську еміграцію й про український нарід взагалі. Якжеж вони будуть думати про нас, коли серед них зявиться отакий „капітан", чи „полковник" української армії, що свою військову відвагу й знання демонструє лише тим, що зручно вміє їсти ножем, засовуючи більшу його половину в рот і не поріжеться, та ще до того вміє голосно носа сякати в кулак. Всі його військові знання обмежуються тим, що він щось чув про військо, а може навіть і бачив полкову канцелярію, чи гарні військові стайні. А ось „професор музики, чи співу" дерне своїм хором, чи орхестрою таку какофонію, що аж пси вовками завиють, а про теорію музики виявить такі саме знання, як рак в астрономії. Такого „професора" видно, як тільки він кивне своєю батутою вправо, вліво, вверх та вниз.

Стрічаємо „професора шкільного", що не вміє грамотно писати, а часто й читати по літературному. Між чужинцями виявить свої педагогічні знання такі, які мав ще той дяк, котрий різками вчив Шевченка, а то може ще й того знання не має. А що вже говорити про педагогіку, дидактику, шкільну гігієну, дітючу психольогію й т. п. знання, яких вимагається навіть від найнижчого степеня вчителя в народній школі. Для нього це все „терра інкогніта". Між чужинцями появляється український „доктор". Чому він доктор, у яких науках він дістав „доктора" — не відомо. І ось чужинець з двох-трох слів бачить, що такому „докторови" можна хіба дати „докторат" з його анальфабетизму, „докторат" неуцтва та невміння себе прилично заховувати в товаристві й т. п.

На сцену виходить „артист український, найбільший, найліпший", з цілою низкою оперових, чи драматичних театрів, в яких він був обовязково „премієром". Ну, й дерне такий „артиста" перед чужинцями, і вони й вуха затикають від його співу, драматичної гри, чи зівають, дивлячись на „знамениті танки". Серед чужинців зявляється особа, Бог зна ким поставлена на українського єпископа. Скоро пізнають, навіть недосвідчені чужинці, що „Райт Реверенд" з теольогії має знання лише ті, що Бог є на небі, а Дух святий та Син Божий походить від Бога-Отця. А далі вже саламаха в голові отакого „епископа". А ось зявляються українські „реверенди" та „вері реверенди", які мають ще менше теольогічного знання ніж отакий „Райт Реверенд". Нема вже що казати про вміння тримати себе серед людей, про товариську оглядку, про спосіб життя й т. п.

Що думають чужинці про український нарід, про українську націю, стрічаючи отаких „представників" та „провідників" його? Навіть соромно подумати! Колиб отсі „титулярні" особи лишалися лише між нами, то не варта булоб і згадувати в газеті про них. Адже вони видають своїм самозванством собі свідоцтво своєї внутрішньої порожнечі, свого почуття низькости й рабства, почуття пониження серед інших і бажання хоч „високими титулами" винагородити себе. Але вони не обмежуються громадкою своїх людей, а зі своїми „титулами" пруться до чужинців.

З цим явищем ми повинні боротися в імя наших національних інтересів, в імя чести нашої нації; боротися на те, щоб той, хто дійсно хоче мати певне звання, яке означує його професію, чи знання, працював у тій цілі вперто, працював совісно й багато, щоб бути достойним того звання й набути його установленим порядком, а не з власної ініціятиви причіпити його до свого імени. Думаю, що ми маємо право публично запитатись отаких „титулованих" осіб: „Пане, коли й де ви здобули собі це звання? Яким авторитетним органом воно надане вам?" Хоч це, очевидно, не охоронить нас від таких, що мають високі титули, але не відповідають тепер їм, бо занедбали себе, бо підупали з часом, алеж вони хоч формальне мають право, та всеж таки щось лишається в них з того, за що їм давали певні титули.

І. Боднар.

Ню Йорк, Н. Й.

БЕЗ ПОЩАДИ

„Сира Природа"—зображена дикою жорстокістю смертельного бою між лютим тигром і кровожадною Чорною Пантерою — терором нетрів острова Яви.

„Сира Природа мало коли є ЛАГІДНА"

—а сирий тютюн не має місця в сигаретках

Він не є наявний в Локкі... найбільш лагідній сигаретці, яку колинебудь ви курили

Ми купуємо найкращі, дійсно найкращі роди тютюну в світі — але й це не пояснює, чому люди вважають всюди Локкі Страйк найбільш лагідною сигареткою. Фактом є, що ми ніколи не забуваємо отої правди, що „Сира Природа Мало Коли є Лагідна" — отже цей гарний тютюн, коли він відповідно назрів і злагідніє, уліпшується відтак тим Локкі Страйк процесом чищення, що його означено словами — „Вони є пражені." Ось чому люди в кожнім місті, місточку і оселі кажуть, що Локкі це така лагідна сигаретка.

"It's toasted"

Ота пачка лагідних Локкі

„Якщо людина напише кращу книжку, виголосить кращу проповідь, або зладить кращу пастку на миші, чим її сусід, так хочби і в лісі збудувала свою хату, з світ і туди улопче стежку до її дверей." — РАЛФ ВАЛДО ЕМЕРСОН

Чи не пояснює це світового визнання і одобрення для Локкі Страйк?

ПОДЯКА.

Ми, нижче підписані, складаємо щиру подяку Головному Урядови У. Н. Союза за так скоре виплачення посмертної допомоги в сумі $750 по бл. п. Марії Мелещук. І теж щиро дякуємо членицям і членам товариства „Дністер", що так численно прибули на похорон та вшанували память Покійної.

А зосібна дякуємо всім тим, що зложили вінки та відпровадили Покійну на місце вічного відпочинку. — Тимко Мелещук, муж, і діти: Ярослав, Володимир, Іванна, Стефанія і Ольга.

КРІЛИКИ.

Крілики привіз з Европи до Австралії емігрант Мельбурн. Звірятка ті розмножилися так скоро, що небаром були пошестю для країни. Плідність кріликів величезна. З одної пари буде їх за чотири роки 1,250,000. Уряд узяв винищувати кріликів. За чотири роки видав на це 7,000,000 долярів. Мусіли поставити пліт, довгий 290 миль, між ріками Мекеріє та Дарлінґ, щоби здержати похід кріликів. Побудували чотири такі плоти довгі по 300 миль, одначе крілики виломили їх і знищили 100,000,000 акрів землі.

—o—

КОНЮШИНА.

Конюшина відома була в XVI. століттї в Еспанії. Відтам справадили її до Бельгії, а Валонці розповсюднили її над Реном. У Німеччині стали плекати систематично конюшину щойно з кінцем XVIII. століття.

САЛАТА.

Ґален називає салату ростиною мудрців. Коли римський цісар Август занедужав на гіпохондрію, Антоній Нурза, його прибічний лікар, лікував його головно салатою і так щасливо, що вдячний цісар казав йому поставити памятник перед своєю палатою. Сок салати, кажуть, має одурманюючі прикмети.

ПОЗІР! КЛІВЛЕНД, О., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БРАТСТВО СВ. ПЕТРА І ПАВЛА, ВІД. 102

:——:——: влаштовує :——:——:

30-ЛІТНИЙ ЮВИЛЕЙ

СВОГО ІСТНОВАННЯ

В ПОНЕДІЛОК, ДНЯ 5-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER) 1932 Р.

НА ЛЕЙБОР ДЕЙ.

Кождий член сього відділу повинен явитись на 9-ту год. рано до церкви на Калидж а W. 7 ул. Кождий член має мати свою відзнаку, бо підем походом з церкви до У. Н. Дому на 14-ту ул. 203-205

Всі запрошені Братства Сестрицтва і Товариства мають також бути на годину 9. рано зі своїми відзанаками і прапорами. В У. Н. Домі відбудеться концерт. Головним бесідником буде предсідатель У. Н. С. Микола Мурашко. По концерті о годині 7. вечір буде забава з танцями до пізної ночі. Також запрашається всіх Українців міста Клівленду і околиці, щоби взяли участь у сім святі, як також і в забаві, за котру ручить **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

МОЛОДЕЧА ОРХЕСТРА

ПІД ОСОБИСТИМ ПРОВОДОМ

МИХАЙЛА ГАЙВОРОНСЬКОГО

починає свої спільні вправи 17-го вересня ц. р. (в суботу) в годині 10.30 рано на великій салі Українського Народного Дому, 217 Іст 6-та вулиця в Ню Йорку.

Зголошення приймається в офісі Народного Дому в будні дні від 5. до 6.30 перед вечером, кромі того також і в суботу рано від 10.30 до 12. 204-

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДЖАНСТАВН, ПА.

Готуються протестувати проти кривавих подій у Ліську.

На нарадах, які відбулися дня 21. серпня в справі польських знущань над нашими братами в старім краю, поставив гром. Теодор Кавчак, предсідатель місцевого відділу У. Н. Союза, внесення, щоби влаштувати протестаційне протипольське віче. Ухвалено одноголосно, щоби на тім віччу запротестувати проти тих страшних подій, що сталися в Ліську. Таке віче відбудеться дня 4. вересня. Вибрано трох делегатів, котрі мають увійти в порозуміня з урядами інших народних оргнізацій, щоби і вони взяли участь. Треба надіятися, що віче випаде гарно, та що прибуде багато наших громадян з околиць, в яких маємо багато краянів з ліського повіту. Віче відбудеться по Службі Божій в церковній галі на Вудвіл.

Тимчасовий Комітет:

М. Ґувернович, А. Годчак, Д. Козюринський.

—o—

ГАРТФОРД, КОНН.

Допомагають шикаговській виставі.

Дня 26. серпня відбулися в нашій громаді збори в справі української участи у Всесвітній Шикаговській Виставі. Зорганізовано Громадський Комітет, до якого ввійшли: Українська католицька парохія, українська презбитерська громада, Український Ситизенський Клюб, 277 відділ У. Н. Союза і 3 відділ „Провидіння". З кождого відділу призначено до Комітету по 4 людей.

Рішено всіми силами допомагати Шикаговській Виставі та закупити уділи, щоби в той спосіб рушити справу вперед. До Комітету ввійшли: о. д-р Гулин, предсідатель; проповідник Галенда, касієр; П. Драпяк, секретар та П. Курко і К. Гвізд контрольори.

На наради прибув теж п. В. Авраменко й пояснив вагу Шикаговської Вистави. В неділю, дня 28. серпня, пояснив цю справу о. Гулин у церкві.

Є надія, що навіть найбідніші зложать хоч одного доляра на уділ, та що з наших околиць прийде на ту справу яка тисячка долярів. Але щоби це сталося, треба приложити рук до праці.

Петро Драпяк, секр.

ЯКУ БАРВУ ЛЮБЛЯТЬ БДЖОЛИ.

Щоби переконатися, які барви найліпше люблять бджоли, дослідники давали їм поживу на склі, а часті досвіди виказали, що блакитний колір бджоли люблять над усі колірі. Тому теж найрадніше відвідують сині цвіти. Друге місце займає у бджіл білий колір, третє рожевий, четверте червоний, потім жовтий, фіолетний, а найменше зелений. Та бджоли вміють не лише розпізнавати барви. Дослідники переконалися, що бджола навіть вразливіша є на відтінки барв, ніж людина.

Муравлі люблять фіолетний колір. Павуки також уміють відріжняти барви.

—o—

СКІЛЬКІСТЬ СОЛИ В ОДНІЙ ТОНІ МОРСЬКОЇ ВОДИ.

Тона води з Мертвого моря має в собі 186 фунтів соли, з Червоного моря 92 фунти, зі Середземного 84 ф., з Атлянтику 80 ф., з каналу Ля Манш 72 ф., з Балтійського моря 28 ф., з Чорного моря 26 ф., з Каспійського лише 10 фунтів.

УВАГА! УВАГА!

САВТ БРУКЛИН, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ!

ХОР ПРИ УКР. ПРАВ. ЦЕРКВИ СВ. ТРОЙЦІ

— уряджує —

КОНЦЕРТ

в честь Тараса Шевченка

В НЕДІЛЮ, 4. ВЕРЕСНЯ 1932

(SUNDAY, SEPTEMBER 4, 1932)

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ,

18th ST., МІЖ 4-ю і 5-ю AVE.

Початок в год. 4-тій пополуд.

Дірігент Теодор Свідерський.

Вступ 35 і 25 центів.

Проситься о численну участь.

204,6 **Комітет.**

УВАГА! УВАГА!

УКРАЇНЦІ ЗІ САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ!

ТОВ. ПРОСВІТА, ВІД. 312,

— уряджує —

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 3. ВЕРЕСНЯ 1932

(SATURDAY, SEPTEMBER 3, 1932)

В УКР. НАРОД. ДОМІ

на Делмор Евеню.

Початок в годині 7-мій ввечір.

Комітет запрошує шановних громадян з Картерет, Ровей, Бавндбрук, Лінколн, Ню Маркет, Дунелен і Плейнфілд прибути на цей баль, де разом забавимося на свіжому воздусі. Балевий комітет постарається кождого вдоволити. 204-5

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

УКР. ГР.-КАТ. ПАРОХІЯ

при Церкві Усп. Пр. Діви Марії в Байон, Н. Дж.

— уряджує —

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В НЕДІЛЮ, 4. ВЕРЕСНЯ 1932

(SUNDAY, SEPTEMBER 4, 1932)

В ГАЛИ УКР. НАР. ДОМУ,

35 W. 19th ST., BAYONNE, N. J.

Початок в год. 5-тій ввечір.

Вступ 50 центів.

На тім бали буде грати першорядна українська орхестра, а комітет доложить старання, щоби баль випав як найкраще. Тому проситься всіх місцевих і дооколичних Українців прибути численно на цей парохіяльний баль. 204

Комітет.

УВАГА! МЕНВИЛ, Р. АЙ.! УВАГА!

ТОВ. ІМ. М. ДРАГОМАНОВА, відділ 181 У. Н. Союза

— уряджує —

ПІКНІК

В ПОНЕДІЛОК, 5. ВЕРЕСНЯ С.Р.

В КОМПАНІЧНІМ ЛІСКУ.

Початок забави в годині 2-гій пополудни.

Музика першорядна під проводом п. Казана.

На цей пікнік запрошується всіх щирих Українців місцевих і позамісцевих. Будуть напитки, також буде багато ріжних несподіванок. Хто прийде на ту забаву то непожалує. За добру забаву ручить 204

Комітет.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ., І ОКОЛИЦІ!

ЗАХОДОМ УКР. ГРОМАДИ

— влаштовується —

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 4. ВЕРЕСНЯ 1932

(SUNDAY, SEPTEMBER 4, 1932)

НА ФАРМІ ІВАНА ЛЕХА в Кромптон, Р. Ай.

Початок в год. 2-гій пополуд.

На цей пікнік запрошується всіх Українців місцевих і позамісцевих до численної участи, де буде приграватя українська музика і де весело забавимося. Дорога цимента (№ 1), котра переходить попри Кромптон і попри п. Леха фарму, там будуть написи і прапори.

Вразі непогоди пікнік відбудеться в понеділок на Лейбор Дей. 204

Комітет.

УВАГА! УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТИКУТ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОЇ СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ СТЕЙТУ КОНЕКТИКУТ

:——::——: відбудеться :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ ПІКНІК

(GRAND PICNIC)

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

B SHUTZEN PARK, NEW HAVEN, CONN.

Вступ від особи 25 центів.

На цей пікнік запрошуємо всіх чесних патріотів Українців і Українок також всі хори, як: з Ансонії, Бріджпорт, Гартфорд, Ню Бритейн, Стамфорд і Ню Гейвен, Конн.

ПРОГРАМА ПІКНІКУ: **В 10-тій годині рано отворений парк, а в 1-шій прийде перворядна музика і розпічнуться танці; відтак будуть співати хори, будуть промови, товариські забави й інші несподіванки. Найбільшою новиною буде виступ танцюристів школи В. Авраменка з Ансонії, Бриджпорт, Гартфорд, Ню Бритейн і Ню Гейвен, Конн., які будутьописуватися українськими танками. Підчас того всього будуть смачні напитки і перекуски, зимні і горячі.**

Тож просимо всіх взяти як найчисленнішу участь в цім пікніку та розвеселитися і забавитися спільно, за що ручить — **Комітет.** 204

Дороговказ: Їхати дорогою Boston Post Road, в Ню Гейвен через State St., аж до кінця звідки кара вертається, а там на право. З Гартфорд і Ню Бритейн в тім місци на ліво. Хто їде стріткарою, на Ґріні бере кару M. State St. і їде аж до кінця. Там буде поставлений знак. — **Комітет.**

УВАГА! ПАЛМЕРТОН, ПА., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО ВЕРЕСНЯ (SEPT.) 1932 РОКУ

в годині 7-мій ввечір

НА СОКОЛ ГАЛІ, ЛІГАЙ ЕВЕНЮ, ПАЛМЕРТОН, ПА.

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ Ц. ГРОМАДИ З НОРТГЕМПТОН

:——::——: відбудеться :——::——:

КОНЦЕРТ ІВАНА ФРАНКА

з якого чистий дохід буде призначений на Рідний Урай.

Святочну промову виголосить **о. д-р В. Клодницький.** Хором буде управляти дякоучитель **Олександер Потіха.** Деклямації виголосять школярі Р. Школи з Нортгемптон. Музичні точки виконають брати Перчаки (скрипаки) та Едвард Попіль (гармоніст) зі Скрентону, Па. 204

Комітет.

КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ

Уживайте і жадайте скрізь тільки КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ, найліпше лічниче средство на всякі шлункові недомагання. КАРПАТСЬКИЙ ЧАЙ, зладжений з листя, цвіту і коріння рослин, впливає цілющо на кормові проводи, влекшує працю нирок, печінки і кишок. Має дійсно медичні прикмети, що спричинюють дуже лагідне прочищення шлунка і крови.

КАРПАТСЬКИЙ РОСТИННИЙ ЧАЙ є добрий для слабих і здорових; слабі нехай уживають, щоби скоро поздоровіти, а здорові, щоби ніколи не хорувати. Ціна одної пачки 50 центів, 3 за $1.25, 6 за $2.25.

Маємо на складі всілякі лічничі зілля, трави і коріння з цілого світа. Заходіть самі або замовлення посилайте враз з грішми до: 180-

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th STREET, NEW YORK, N. Y.

ХОРІ ЧОЛОВІКИ І ЖІНКИ.

ПОРАДЬТЕСЯ Д-РА ЗИНСА, ЯКИЙ МАЄ 25 ЛІТ МЕДИЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЛІЧЕННЮ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖІНОК.

Шкірні і нервові хороби, загальне ослаблення, шлункові недомагання, кишкові і проводові недомагання, легені, бронхітіс та інші загальні недуги, лічу успішно модерними й науковими методами. Мої ціни приступні, а можна також порозумітися щодо окремих умов. 112-

Х-Рейс, екзамінація крови і хемічні спроби.

Вприскування сироватки і щеплінки.

(БЕЗПЛАТНІ ПОРАДИ)

DR. L. ZINS

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евеню і Irving Pl.

ГОДИНИ: Денно від 9. рано до 8. ввечір; в неділі від 9. рано до 4. попол.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІЙШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

"SVOBODA,"

81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ЯК АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ПОМАГАЮТЬ РІДНИМ СЕЛАМ.

На днях ми одержали листа з рідного села Гниловодів, підгаецького повіту, з описом величавого свята „Просвіти", влаштованого при помочі нашого товариства „Любов", яке складається з односельчан з Гниловід, поселених у Сиракюз, Н. Й.

Перед війною в нашому селі просвітний рух був дуже занедбаний. Але виходці з рідного села, які прибули до Америки, заснували в 1919 році товариство під назвою „Любов", яке взяло собі за ціль піднести наше село просвітно й збудувати У. Н. Дім, у якім мали мати приміщення читальня „Просвіти" і кооператива. Засноване товариство взялося до роботи і по довших зусиллях осягнуло свою ціль. По цей рік тов. „Любов" передало на У. Н. Дім поверх $1,100. Дім вже майже на укінченню.

В звязку з таким досягненням на просвітнім полі читальня просвіти зробила заходи, щоби відсвяткувати спільне свято, яке припало на неділю, 31 липня ц. р. Цей день довго позістане в памяти рідного села й околиці. Вже ранним ранком почали прибувати з сусідніх сіл читальні „Просвіти", зі своїми таблицями. В годині 12.30 рушив похід з церкви до У. Н. Дому, де відбулося посвячення і святочна академія.

В святі брали участь сусідні хори й орхестри. Були прочитані привіти з сусідніх читалень, як також з Америки і Канади. Представники від філії „Просвіти" з Підгаєць виголосили свої промови. Рівнож відчитано реферат від тов. „Любов" з Америки, який присутні повитали рясними оплесками, викликуючи: „Слава товариству Любов". В святі взяло участь коло 3.000 людей, так, що площа біля У. Н. Дому не могла всіх помістити і присутні стояли поза площею.

Треба сказати, що свято випало дуже гарно, а всі точки програми були добре виконані, а публика щиро оплескувала виконавців.

З одержаного нами листа бачимо, що наша праця і жертви не пішли намарно, а навпаки, піднесли наше село на вищий культурний рівень. Наше село, що було позаді других, сьогодня вже рівняється з сусідніми селами. І коли хто повернеться в рідне село, то вже побачить велику зміну на просвітному полі. Тому ми, члени товариства „Любов", щиро вдячні всім тим, що помогли нам доложити від себе цеголку в будові народної святині, себто в будові У. Н. Дому в нашім рідним селі в Галичині.

С. Кашубінський,
Сиракюз, Н. Й.

"NOVIT REVERENTIA VESTRA HANC MUNKACSIENSEM UKRAINAM QUANTACUNQUE EST ADHUC ESSE SCHISMATICAM".

Так року 1662. краківський канонік Мартин Мітикевич адресував з Кракова листа мадярському духовному о. Севастіянови Мільбеєви (Nilles: Symliolae 11. 1885. Oeniponiae).

Як бачимо, наш край названий просто Україною. Здавалось би цілком ясно і зрозуміло навіть для дитини, що ми Українці і що з Москалями не маємо нічого спільного. Сама історія нам це доказує. Колиж наші твердолобі „рускіє" твердять, що ми Москалі, то це вже дійсно треба бути ідіотом у повному розумінню цього слова і тупим, як дубина. Для нас, народовців-націоналістів, питання це ясне. Ми були Українцями, є Українцями й будемо Українцями. Жадним способом нас тупоголові не обдурять. Їхнюж Каїнову роботу ми будемо памятати завше і дітям своїм перекажемо, щоб у відповідний час розправилися з ними, як розправляється завше з яничарами та зрадниками.

Народовці-націоналісти!

Голову вище, сміло вперед! Боремося за правду, за свої права.

Хто посміє станути проти нас, молодих, сильних, відважних, готових завше на тортури, тюрму і смерть?

Нема такої сили, щоби нас застановила! Женіть геть від себе страх, бо це ознака рабів. Йдемо до боротьби чесно, як старі Русини-лицарі, і нам нема чого боятися.

Ми — громадяни републики і нам належаться наші права!

Народовці-націоналісти!

Більше відваги, більше гордости, більше любови до своїх і ненависти до ворогів.

Будучина за нами!

Ми будемо господарювати на своїй землі і більше ніхто! В нашій хаті — наша воля, наш закон і наша справедливість! Ми лиш одні чесні, лише ми справедливі і лише ми одні йдемо правильною дорогою. Всі інші блудять шляхами злочину, зради й обманства і за це, чи тепер, чи колись, їх діти перед націоналістичним трибуналом будуть відповідати! — („Слово Народа", Пряшів).

НА УЖГОРОДСЬКІМ ТОРЗІ.

Хто на світанку встане (а на Закарпатті розвиднюється дуже рано), побачить на ужгородській Корятовичевій площі перших учасників будучого ранішного руху. Це **болгарські городники,** які вміють виплекати моркву й каляріпу до подиву гідної величини, жовтаво-білу петрушку, біло-жовту брукву або темно-зелені огірки, які будують піраміди з каляріпи й іншої городовини. Не згадуємо іншої зеленини: зеленої паприки, яка, як лише настане її сезон, появляється в кошах і мішках. Словом, маємо тут усе, від кучерявих білявих голівок каляфіорів і волоської капусти до фіолєтної „турецької паприки" або баклажанів, які садять теж на півдні України, біля Одеси й на Кримі.

Це лише зеленина. Та є тут й інші плоди закарпатських огородів, цвіти. Відповідно до сезону. Рожі, нарцизи, ґеоргінії, водні лелії.

Коли говоримо про гори зеленини й піраміди дарів землі, то говоримо наче про великих підприємців. Та вони не творять справжнього образу ужгородського торгу. Поправді заповняють торг сільські бабусі й дівчата, що вранці на плечах несуть до міста те, без чого дома можна обійтися, або без чого мусять обійтися, щоби було на сіль, сірник, нафту, муку. Неодна йде босоніж 5 до 6 кільометрів, щоби раненько продати кілька яєць, що їх у досвіта зібрала з гнізд або продати трохи лисичок чи малин, за якими вибралася була в ліс ще як було темно на дворі, зрошеною травою.

Часи тяжкі. Тому обдерта бабуся несе до міста й останню курку. Щоби їх більше стрінути, треба йти на передмістя, краще сказати: геть за місто. На перехресних дорогах бабусі з курятами, маслом або яйцями.

Хмара запопадливих покупців, головно жидів, кидається на таку бабусю. Ви не всилі уявити собі, як ті жиди вміють вмовити в таку селянку, що її курка не варта нічого, що в черешнях повно хробів, бараболі дрібні наче горох.

Коли бабуся щасливо пробилася крізь той наступ купецтва, то вона ще не виграла. Друга пошесть, гірша від першої, жде її „на границях русинського міста". Місто Ужгород винаймило свої базарі поодиноким людцям, які 1) платять чинш, 2) хочуть заробити. І то не будь що! Видно це на початку вулиці Мункачія. Неодна перелякана бабуся мусить дати в застав хустину з голови, щоби наемникові не пропала оплата за горнятко масла або за курку, яка „нічого не варта".

Ось якась жінка продає кошичок барабоаь. Це перші плоди її невеличкого городця. Тут знову лісові плоди. Призбирали їх діти. Домашня птиця. Риби, наловлені „леґально" й нелеґально" в ріці Ужі або Ляториці. Зелені стручки гороху. Перші помідори. Вязка моркви, петрушки. Гриби. Масло, сир (творіг), молоко, яйця. І флячки дістанете на ужгородськім торзі, відколи селяни довідалися, що їх їдять пани Чехи.

Китичка із сплíндрованого городця. Цвіти з аспараґусом, виплеканим дома. Все, все, що не мусить бути дома, щоби було на те, що мусить бути!

Скоро на торзі появляться цілі купи кулистих, зелених кавунів. А купує їх усякий, та не дивота, коли в тіні 35 степенів Цельзія.

Щодо мови, то ужгородський торг — справжній Вавилон: Тут чуєте мову українську, мадярську, жидівську, чеську, німецьку, словацьку. Бачите тут панів з набитими гаманцями, як постогнуючи від спеки несуть під пахою кавуна. Побачите жінку, як держить у руці корону-дві та завзято торгується за вязаночку редькви — білої, червона тут не в моді. Торгується, бо тяжкі часи.

Хто хоче побачити торг у повному розгарі, хай прийде в четвер, тоді він найживіший. Приходить передшабашний день, пятниця вечером. А тоді мусить мати правовірний жид на столі курочку, качку чи гуску, навіть „колиб і на сіль не було".

БДЖІЛЬНИЦТВО У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Згідно з останніми звітами є в чехословацькій републиці загалом 106,169 пасічників, які мають 614,343 пнів. Із пнів за останній рік витягнули 2,338,333 кґ. меду та 141,904 кґ. воску, загальної вартости 34,580,457 ч. к. за мід і 3,545,144 ч. к. за віск. Відповідно до звання займалися найбільше бджільництвом хлібороби, дальше робітники, ремісники, вчителі та професори, приватні люди й торговці.

—o—

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ В НІМЕЧЧИНІ ТА ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Товариства фізичного виховання в Німеччині мають 6,655,000 членів, себто, що в Німеччині приблизно кожен девятий чоловік є зорґанізований у якімсь товаристві руханковім або фізичного виховання. В Чехословаччині є ще ліпше, бо там що восьмий чоловік належить до товариства фізичного виховання або руханкового.

ПОДЯКА.

В імени родини по бл. п. Теодора Василюка складаю сердечну подяку Українським Громадам, яких члени взяли участь в похоронах і віддали останню прислугу покійному:

Українській Православній Парохії з Елк вул., звідки відбувся похорон; членам греко-католицької парохії св. О. Николая з Онейда вул.; о. І. Сеньчукови з Шейрон; о. М. Марущакови з Джансон Сити; місцевому парохови о. С. Мусійчукови і всім поодиноким Громадянам, що прибули на похорон і жертвували свої автомобілі.

Остаємо з глибокою пошаною (Огол.)

204 **Родина Тимкович.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ до заряду дому вдови або дівчину. Маю власний дім. Прошу голоситися на адресу: 203-204

J. BIELECKI.
P. O. Box 563, Pottstown, Pa.

НА ПРОДАЖ РЕСТОРАНТ, 5 літ в тому самому місци. Продається з причини виїзду до краю. Голоситися під ч. **342 E. 9-th St., New York City.** 203-206

HERMAN TURKEL
АДВОКАТ
51 CHAMBER STREET,
NEW YORK, N. Y.
Говорю по українськи.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
153 AVENUE B.
NEW YORK, N. Y.
(межи 9. і 10. ул.)
Tel. ALGONQUIN 4-8625.
Урядові години: рано від 10 до 11, ввечір від 6 до 8, а в неділі після умови.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE.
CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглядáнием обстрактів, виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадков справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи.
ЧЛЕН ... ШИКАГО

Columbia
10 РЕКОРДІВ 10 COLUMBIA ЗА $3.50.

З НАГОДИ ПЕРЕРІБКИ НАШОГО СКЛЕПУ ПОНИЖЧІ РЕКОРДИ ПРОДАЄМО ПО 35 ЦЕНТІВ.

Менше як 10 не висилаємо.

27020 Щасливий і Веселий, вальс.
27031 Ой під вишнею — спів.
27043 Дід рудий, баба руда — комічна.
27048 В хаті свекрухи.
27057 Соколи, соколи — спів.
27077 Пішла мати на границю — комічна.
27086 Чорні очи, як терен — спів.
27092 Родимий краю — спів.
27100 Думка і коломийка — танці.
27103 Біду собі купила — спів.
27105 Їзда на европляні — спів.
27112 Як я дібрався до Америки. — Спів і гармонія.
27118 Погані часи. — Ланцманка — спів.
27125 Верховино. — Де Дніпро наш — хор.
27130 Така її доля. — Карі очи — спів.
27133 Ой летіли білі гуси — спів.
27142 Допитався.—„Ват ду ю сей" — ком.
27147 Помарніла наша доля — спів.
27158 Було тай нема — комічна.
27173 Старосвітська коломийка — танець.
27174 Толока. — Зводники — комічна.
27180 Пісня про жовніра — спів.
27184 Лобода. — Пристріт — комічна.
27188 Жнива. — Бувай здорова — комічна.
27193 Кажуть люди. — За горами — спів.
7194 Віють вітри.—Ой там у лісі — сопран
27198 На камінню марморовім — барітон.
27203 Весіля з Пенсилвенії — сценка.
27211 Пан виборний — комічний дует.
27229 Чумак. — Баламути — свист сольо.
27230 Баламути. — Порпури — тріо.
25263 Похорон жовніра — спів.

РЕКОРДИ ДО ТАНЦІВ АВРАМЕНКА:

27252 Аркан—Козачок.
27253 Гонивітер—Герц.
2754 Журавель—Катерина.
27255 Гопак колом—Гаївка.

Всі рекорди ґарантовані, нові, найновішого виробу. Пишіть сейчас. Випродаж лиш на один місяць. Замовлення разом з грішми посилати на адресу: 180-

SURMA BOOK & MUSIC CO.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
Tel.: Orchard 4-2568
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY

ТАРЗАН І ЗОЛОТИЙ ЛЕВ. (40)

Copyright, 1930, by Edgar Rice Burroughs, Inc. All rights reserved.

Момент нерішучости зі сторони Естебана вратував йому життя. Перед ним були Вазирі, які відразу його приняли за Тарзана. Один з Вазирів виступив наперед і голосно сказав: „О, пане, пане! Це ти Тарзан з малп знову між нами. Ми думали, що ти вже загинув десь в Опарі. Ми, твої вірні Вазирі, ввесь час шукаємо твоїх слідів. Ми ще й тепер не певні, що небезпека з Опару минула тебе. То місто страшне, про яке так багато оповідають нам!"

Щастя для Естебана було те, що до нього говорив цей Вазир дуже поганою англійською мовою. Він колись навчився трохи цеї мови, перебуваючи в Лондоні з Тарзаном, а тепер любив усе писуватися перед своїми товаришами своїм знанням. Фльора Гокс розповіла докладно Естебанови про звички Тарзана, про характеристичні його рухи, міміку й вирази. Таким чином Естебан міг вдавати Тарзана, граючи його ролю. Та всеж не дуже добре він почував себе з Вазирами.

Естебан умів добре грати ріжні ролі, а тому почав грати ролю Тарзана з запалом. Він зібрав біля себе Вазирів і при помочі перекладача почав говорити: „Від того часу, як я розійшовся з вами, я знайшов, що ґрупа білих людей забралася сюди в джунґлі з метою руїни тутешнього життя. Я слідкував за ними й натрапив тепер на їх табор. Тепер я вернувся сюди, шукаючи вас. Я бачив, що вони вже були в Опарі й звідти винесли золото. Ходіть за мною!"

Всі дикуни рушили за своїм „Тарзаном". Усула, ватажок Вазирів, що говорив трохи по анґлійськи, йшов поруч з Естебаном, а цей думав, що його розпізнають, коли він не зрозуміє мови Вазирів, бо справжній Тарзан добре говорив мовою цих дикунів. Прийшла йому до голови думка, як заховати від них незнання мови. Він пригадав, що Фльора йому розповідала, що Тарзан стратив колись память від поранення в Опарі. Цим Естебан рішив покористатися.